

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/72/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615200014
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7615200014.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci navrhovateľky K. F. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v E. U. H. U. C. Z.. Č.. XX/XX zastúpenej JUDr. Lubomírou Bašistovou Virovou advokátkou so sídlom na Zimnej ul. č. 62 v Spišskej Novej Vsi proti odporcovi D. F. nar. XX.X.XXXX bývajúcemu v L. U. Š. Z.. Č.. XX v súčasnosti na W. X, R. T., R. A., X., M., E., H. H. R. v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej F. F. nar. XX.X.XXXX o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves z 11.2.2015 č.k. 16P 1/2015-33 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie v časti zastavenia konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej F. F. nar. XX.X.XXXX pre čas po rozvode.

Zrušuje uznesenie v časti zastavenia konania o rozvode manželstva navrhovateľky a odporcu, trovách konania a v tejto časti vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Nariaďuje opravu záhlavia uznesenia súdu prvého stupňa tak, že v šiestom riadku sa medzi slovo manželstva a takto dopĺňa text: a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej F. F. nar. XX.X.XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Centrom pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže so sídlom v Bratislave na Špitálskej ulici č. 8.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Konštatoval, že navrhovateľka návrhom podaným 2.1.2015 žiadala, aby súd rozviedol jej manželstvo uzavreté s odporcom 12.11.2011 v Rímskokatolíckom kostole v Spišskej Novej Vsi. Súd prvého stupňa sa oboznámil so skutočnosťou, že v čase podania návrhu sa obidvaja manželia zdržiavali na spoločnej adrese v Spojenom kráľovstve. Odporca sa v zahraničí zdržiava aj v súčasnosti. Navrhovateľka sa medzičasom vrátila na Slovensko a zdržiava sa spolu s maloletým dieťaťom na adrese v E. U. H., C. ulica č. XX/XX. Písomným podaním doručeným konajúcemu súdu 6.2.2015 odporca oznámil, že dňa 16.1.2015 mu mailom a neskôr 25.1.2015 aj poštou bola na jeho adresu v Spojenom kráľovstve doručená žiadosť navrhovateľky, v ktorej ho táto žiada o podpísanie návrhu podaného na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 16P 1/2015 o právomoc Okresného súdu Spišská Nová Ves na konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. F. F. nar. XX.X.XXXX v M., na ktorú jej následne oznámil, že súhlas nedáva a túto skutočnosť oznámil aj konajúcemu súdu. Zdôraznil tiež, že konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. F. bolo začaté v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie v Londýne, a pretože sa mal. F. narodila v M., jej národnosť je anglická a od narodenia sa zdržiava v M., kde navštevuje aj predškolské zariadenie, spadá pod jurisdikciu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie žiada, aby Okresný súd v Spišskej Novej Vsi nekonal. Konajúci súd napadnuté uznesenie právne odôvodnil poukazom na ust. § 103, § 104 ods. 1, § 113 ods. 1 O.s.p., čl. 3 ods. 1 písm.a/, čl. 6, čl. 1 ods. 1 písm.b/ a ods. 2, čl. 8 ods. 1, 2, čl. 12 ods. 1, 2, 3 a čl. 17 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej

právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie“) a uviedol, že konanie zastavil, pretože nie je daná jeho právomoc na konanie v tejto veci, nakoľko nie je splnená žiadna podmienka uvedená v čl. 3 ods. 1 písm.a/ Nariadenia. Z podania navrhovateľky nepochybne vyplýva, že manželia po uzavretí manželstva dlhodobo žili na území Veľkej Británie, konkrétne do 30.12.2014 a aj v súčasnosti navrhovateľka za svojho zamestnávateľa označuje v návrhu spoločnosť NAS (National Autistic Society) so sídlom 3 Mill Hill road, W83RR Acton Town. Konštatoval, že uvedené skutočnosti dovoľujú záver, že jej obvyklý pobyt je vo Veľkej Británii aj preto, že od jej príchodu na Slovensko 2.1.2015 neuplynula Nariadením predpokladaná doba, aby konajúci súd mohol vôbec uvažovať o založení svojej právomoci konať v danej veci. Vyjadril názor, že samotná skutočnosť, že navrhovateľka a odporca sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky, sama osebe nezakladá automaticky právomoc konajúceho súdu rozhodovať vo veci ich rozvodu, pokiaľ mali títo dlhodobo obvyklý pobyt mimo územia Slovenska a pokiaľ nebol splnený ani jeden z predpokladov predvídaných v čl. 3 Nariadenia.

Pokiaľ ide o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. F., dcére účastníkov, voči ktorej navrhovateľka žiadala upraviť výkon práv a povinností rodičov v tomto konaní, konajúci súd nemá právomoc konať a rozhodovať ani v tejto otázke, pretože neboli splnené predpoklady uvedené v čl. 8 Nariadenia, ktoré by boli dôvodom pre založenie právomoci konajúceho súdu, nakoľko maloletá má obvyklý pobyt vo Veľkej Británii, kde sa narodila, dlhodobo žije a podľa odporcu tam navštevuje aj materskú škôlku. Súd tiež zdôraznil, že otec mal. F. výslovne neudelil súhlas na založenie právomoci konajúceho súdu konať o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode v zmysle čl. 12 Nariadenia. Vyjadril názor, že ak nie je daná právomoc konajúceho súdu vo veci úpravy rodičovských práv a povinností voči maloletej v zmysle Nariadenia, nie je daná ani jeho právomoc rozhodovať o výživnom v zmysle Nariadenia č. 4/2009. Vychádzajúc z uvedených konštatovaní dospel k záveru, že nie je daná jeho právomoc konať v súlade s čl. 17 Nariadenia Rady a konanie zastavil.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka s návrhom, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že vysloví právomoc Okresného súdu Spišská Nová Ves a uloží mu v zmysle jej návrhu vec riadne prejednať a rozhodnúť. V odvolaní citovala čl. 3 ods. 1 písm.a/ Nariadenia a zdôraznila písm.b/ tohto Nariadenia, z ktorého vyplýva, že vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia. Pretože obidvaja manželia sú aj v čase podania návrhu na rozvod manželstva štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky, je toho názoru, že konanie o jej návrhu spadá do právomoci slovenských súdov. Vyjadrila názor, že čl. 3 Nariadenia zahŕňa sedem možných princípov právomoci vo veciach rozvodu, rozluky a anulovania manželstva, pričom žiaden z nich nemá prednosť a manželia môžu podať návrh na súd členského štátu ich obvyklého pobytu, ich posledného obvyklého pobytu, ak jeden z nich tam stále má pobyt, obvyklého pobytu niektorého z manželov v prípade spoločného návrhu, obvyklého pobytu odporcu, obvyklého pobytu navrhovateľa, pokiaľ tam má pobyt najmenej jeden rok pred podaním návrhu, obvyklého pobytu navrhovateľa, pokiaľ tam má pobyt najmenej šesť mesiacov pred podaním návrhu a je štátnym občanom tohto členského štátu, alebo na súd členského štátu ich spoločného štátneho občianstva (resp. spoločný „domicil“ v prípade Veľkej Británie a Írska). Uviedla, že práve posledný princíp založenia právomoci týkajúcej sa spoločného štátneho občianstva účastníkov konania je v tejto právnej veci splnený, čím sa stanovisko súdu, v ktorom sa podrobnejšie zaoberal iba prvými šiestimi možnými založeniami právomoci na báze takzvaného obvyklého pobytu uvedenými v čl. 3 ods. 1 písm.a/ Nariadenia, javí ako nedostatočné, bezdôvodne opomínajúce riadnu alternatívu založenia svojej právomoci, spočívajúcu v naplnení spoločnej štátnej príslušnosti obidvoch účastníkov tohto rozvodového konania. Vychádzajúc zo skutočnosti, že obidvaja účastníci tohto rozvodového konania sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky, na území ktorej bolo aj ich manželstvo uzatvárané, mal okresný súd pri analýze skúmania podmienok konania na tento fakt prihliadať a v zmysle čl. 3 ods. 1 písm.b/ Nariadenia riadne svoju právomoc po podaní návrhu navrhovateľkou 2.1.2015 založiť. Vytkla konajúcemu súdu, že kritériom spoločného štátneho občianstva účastníkov konania sa konajúci súd vôbec nezaoberal, preto jeho záver, že nemá právomoc vo veci konať je predčasný a v žiadnom prípade nemôže byť považovaný za správny, a to s ohľadom na uplatnené platné právne predpisy tak na medzinárodnej, ako i vnútroštátnej úrovni. K záveru konajúceho súdu, že ak nemá právomoc konať o rozvode manželstva účastníkov, nemôže konať ani o úprave ich práv a povinností voči maloletej uviedla, že aplikáciou vnútroštátnej procesnej normy popri nedôslednom skúmaní právomoci súdu v rámci Nariadenia došlo zo strany súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu celkovej situácie, následkom ktorej bolo zastavenie

konania a odňatie možnosti na tomto súde ďalej konať napriek tomu, že na to neboli splnené zákonné podmienky. Podľa jej názoru skutočnosti, že maloletá sa narodila vo Veľkej Británii, kde mala aj dlhodobý pobyt a navštevovala materskú škôlku samy osebe nepostačujú pre rozhodnutie súdu, že nemá dostatok právomoci a následné zastavenie konania. Súd prvého stupňa sa mal podrobnejšie a dôslednejšie oboznámiť so skutkovým stavom týkajúcim sa zdržiavania maloletej a navrhovateľky na území Slovenska a vyhodnotiť tieto zistené fakty pri analýze založenia svojej právomoci, s ohľadom na vhodnosť prejednávania predmetnej veci tunajším súdom. Taktiež uviedla, že u maloletej sú prítomné silné citové väzby k jej rodinným príslušníkom žijúcim na Slovensku a tým aj celkové väzby ku krajine, ktoré sa od jej príchodu s navrhovateľkou na územie Slovenskej republiky 2.1.2015 naďalej prehlbujú. Budovanie týchto väzieb prebieha už dlhobojšie, pretože maloletá s matkou navštevovala svoju rodinu na Slovensku počas posledných rokov často a uvedomovala si, že podstatná časť jej rodiny okrem otca, žije práve na území Slovenska. Je viac než pravdepodobné, že ona s maloletou plánuje aktuálny stav ustáliť a do budúcnosti na území Slovenska zotrvať. Momentálne majú navrhovateľka s maloletou trvalý pobyt na adrese C. XX/XX v E. U. H., pričom maloletá bola prijatá do predškolského zariadenia s nástupom 2.9.2015. Na území Slovenska má aj ošetrojúcu lekárku od 13.2.2015 a navrhovateľka poberá rodinné prídavky od 1.2.2015 na Slovensku, pričom sa poberania týchto dávok od Veľkej Británie vzdala, z čoho je možné urobiť záver, že u maloletej došlo k zmene obvyklého pobytu, prípadne že uvedené skutočnosti sú spôsobilé pre vznik obvyklého pobytu navrhovateľky a maloletej na Slovensku v budúcnosti. V závere odvolania uviedla, že podľa jej názoru konajúci súd má právomoc konať vo veci rozvodu a v zmysle § 113 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa riadil, môže konať aj vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletej a následne aj vo veci výživného podľa Nariadenia č. 4/2009. Pretože súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, nedostatočne zistil skutkový stav, čím odňal účastníkom možnosť konať pred súdom navrhla, aby odvolací súd z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm.a/, d/ a e/ v spojení s § 221 ods. 1 písm.f/ a h/ O.s.p. napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie alebo ho alternatívne zmenil podľa § 220 O.s.p. a vyslovil, že konajúci súd má právomoc vo veci konať, vec má riadne prejsť a rozhodnúť.

Písomným podaním doručeným konajúcemu súdu 6.5.2015 Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže ako ústredný orgán podľa Haagskeho dohovoru z 25.10.1980 prijalo od ústredného orgánu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska žiadosť o návrat mal. F. F. nar. 12.X.XXXX na územie a pod jurisdikciu krajiny obvyklého pobytu - Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v mene otca maloletej D. F.. Maloletá F. je podľa vyjadrenia otca neoprávnené zadržovaná na území Slovenskej republiky jej matkou, a preto v zmysle čl. 16 Haagskeho dohovoru, podľa ktorého po doručení oznámenia o neoprávnenom premiestnení alebo zadržovaní dieťaťa podľa čl. 3 sa justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, na územie ktorého bolo dieťa premiestnené alebo na území ktorého je zadržované zdržia vo veci opatrovníckeho práva, až kým sa nerozhodne, že návrat dieťaťa sa podľa tohto Dohovoru neuskutoční, okrem prípadu, keď v primeranej lehote po doručení oznámenia nebola podaná žiadosť podľa tohto Dohovoru. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže požiadalo súd prvého stupňa, aby vo veci rozhodovania o opatrovníckom práve voči mal. F. F. nekonal, až akým sa nerozhodne o návrhu jej otca na nariadenie návratu dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu. Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je čiastočne odôvodnené.

Podľa čl. 3 ods. 1 Nariadenia vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu a/ na území ktorého:

majú manželia obvyklý pobyt alebo

manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva alebo

má odporca obvyklý pobyt alebo

v prípade spoločnej žiadosti, má niektorý z manželov obvyklý pobyt alebo

má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býva najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu

alebo má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním

návrhu a je buď štátnym občanom tohto členského štátu alebo ak ide o Veľkú Britániu a Írsko, má tam

„domicil“,

b/ ktorého štátnymi občanmi sú obaja manželia, alebo ak ide o Veľkú Britániu a Írsko, ak tam majú obaja

manželia svoj „domicil“.

Podľa čl. 12 ods. 1 Nariadenia súdy členského štátu pri výkone právomoci podľa čl. 3 o návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak:

a/ aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu a

b/ manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právomoc založená podľa ods. 1 zanikne, akonáhle:

a/ rozsudok o návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva sa stal právoplatným;

b/ v prípade, že k dátumu uvedenému v písm.a/ sa konanie o rodičovských právach a povinnostiach neskončilo, sa stal právoplatným rozsudok v tomto konaní,

c/ konania uvedené v písm.a/ a b/ sa končili z iného dôvodu.

Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia odsek 1 sa uplatní s výhradou ustanovení čl. 9, 10 a 12.

Podľa čl. 10 Nariadenia v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojím neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

a/ každá osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba vykonávajúca opatrovnícke právo sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b/ dieťa malo pobyt v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba vykonávajúca opatrovnícke právo dozvedela alebo mohla dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa zžilo s novým prostredím a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok;

i/ do jedného roka odvtedy, ak sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o vrátenie dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržované;

ii/ nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o vrátenie a do lehoty stanovenej v bode (i) sa nepodala nová žiadosť;

iii/ konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním skončilo podľa čl. 11 ods. 7;

iv/ súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť vrátiť dieťa.

Predmetom tohto konania je rozvod manželstva navrhovateľky a odporcu a úprava výkonu rodičovských práv a povinností k mal. F. na čas po rozvode. Navrhovateľka podala návrh na Okresný súd Spišská Nová Ves 2.1.2015, z obsahu ktorého nepochybne vyplýva, že obidvaja manželia sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a od uzavretia manželstva 12.11.2011, z ktorého sa narodila mal. F. XX.X.XXXX v M., mali spoločné bydlisko v M., kde sa rodina ako celok zdržiavala až do 30.12.2014, kedy navrhovateľka po dlhodobom pretrvávajúcom rozpore s odporcom tajne opustila Veľkú Britániu bez súhlasu odporcu a zdržiava sa v E. U. H. na ul. C. č. XX/XX. Odporca naďalej žije vo Veľkej Británii. Podľa vyjadrenia Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže odporca podal žiadosť o návrat mal. F. na územie a pod jurisdikciu krajiny obvyklého pobytu, t.j. Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska.

Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR majú právne záväzné akty európskych spoločenstiev a Európskej únie prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu je potrebné skúmať právomoc vo veciach rozvodu a vo veciach rodičovských práv a povinností a prednostne aplikovať Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Vo veciach rozvodu sú kritériá právomoci konštruované na územnom princípe podľa čl. 3 ods. 1 písm.a/ Nariadenia a princípe štátneho občianstva podľa čl. 3 ods. 1 písm.b/ Nariadenia, ktoré sú v zásade rovnocenné a teda dané na výber. V prípade, ak s konaním o rozvod manželstva súvisí aj konanie týkajúce sa rodičovských práv a povinností, súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa čl. 3, má právomoc aj vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorá

súvisí s rozvodom, ale iba v prípade, ak aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu a manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa. Táto právomoc však zaniká nadobudnutím právoplatnosti rozsudku o rozvode, ale v konaní o rozvod manželstva nenadobudol právoplatnosť rozsudok vo vzťahu k úprave rodičovských práv a povinností, prípadne sa tieto konania skončili z iného dôvodu (čl. 12 ods. 1 Nariadenia). Vo veciach rodičovských práv a povinností je podľa čl. 8 Nariadenia daná všeobecná právomoc súdu toho členského štátu, na území ktorého má dieťa obvyklý pobyt v čase začatia konania. V prípade neoprávneného premiestnenia maloletého dieťaťa z členského štátu, kde malo obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním je zachovaná právomoc toho členského štátu, kde malo dieťa obvyklý pobyt pred premiestnením (čl. 10 Nariadenia).

Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že v tomto prípade je daná právomoc súdov Slovenskej republiky vo veci rozvodu manželstva navrhovateľky a odporcu v súlade s čl. 3 ods. 1 písm.b/ Nariadenia, pretože obidvaja sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu musel uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zastavenia konania o rozvod manželstva, ako aj o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm.h/ O.s.p. zrušiť a v tejto časti vrátiť vec súdu na ďalšie konanie.

Pokiaľ ide o konanie týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. F. na čas po rozvode, odvolací súd skúmal, či sú splnené podmienky pre prorogáciu právomoci uvedené v čl. 12 ods. 1 Nariadenia, pretože aplikácia Nariadenia má prednosť pred vnútroštátnou úpravou, v rámci ktorej je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky s konaním o rozvod spojené aj konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k deťom pochádzajúcim z manželstva na čas po rozvode. V tomto prejednávanom prípade majú obidvaja z manželov rodičovské práva a povinnosti k mal. F., pričom odporca výslovne neprijal právomoc slovenských súdov, pretože podaním z 5.2.2015 adresovaným Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi výslovne nesúhlasil, aby o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. F. konal a rozhodoval Okresný súd Spišská Nová Ves s odôvodnením, že už obdobné konanie prebieha v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska v M., pretože mal. F. sa narodila v M., jej národnosť je anglická a od narodenia sa zdržiava v Londýne, kde navštevuje aj materskú škôlku, preto spadá pod jurisdikciu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie. Z podania Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže zo 4.5.2015 (č.l. 61) vyplýva, že bol podaný návrh na nariadenie návratu mal. F. do krajiny obvyklého pobytu, preto konanie o tomto návrhu v zmysle čl. 16 Dohovoru o občianskych aspektoch medzinárodných únosov detí (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 119/2011 Z.z.) bráni justičným orgánom, na ktorého území bolo maloleté dieťa premiestnené alebo na ktorého území je zadržované pokračovať v konaní o rodičovských právach a povinnostiach, čo však neplatí pre súdy členského štátu obvyklého pobytu maloletého dieťaťa pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním podľa čl. 8 Nariadenia, ktoré si zachovávajú právomoc aj po neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa na území iného členského štátu v zmysle čl. 10 Nariadenia, a to ani po rozhodnutí o nevrátení dieťaťa podľa čl. 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, kde je následne potrebné aplikovať čl. 11 ods. 6, 7 a 8 Nariadenia. Z uvedeného je zrejmé, že justičné orgány štátu obvyklého pobytu maloletého dieťaťa pred jeho neoprávneným premiestnením (bez súhlasu otca) môžu rýchlejšie a účinnejšie chrániť záujem maloletej, ktorým je nesporne aj rozhodnutie vo veci výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že začatie konania o rozvod manželstva netvorí prekážku pre začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v členskom štáte obvyklého pobytu maloletej pred jej neoprávneným premiestnením v zmysle čl. 8 Nariadenia. Pretože neboli splnené všetky podmienky pre prorogáciu právomoci v zmysle čl. 12 ods. 1 Nariadenia, odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zastavenia konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. F. podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že obvyklý pobyt pred neoprávneným premiestnením maloletej bol nepochybne vo Veľkej Británii, kde sa rodina ako celok zdržiavala až do 30.12.2014, ich prítomnosť v tomto členskom štáte nemala dočasný ani príležitostný charakter vzhľadom na dĺžku tohto pobytu, skutočnosť, že rodičia maloletej boli zamestnaní v mieste tohto pobytu a maloletá navštevovala školské zariadenie, preto je nepochybné, že sa maloletá do uvedeného prostredia v celom rozsahu začlenila. Pojem obvyklého pobytu dieťaťa nemožno stotožňovať s pojmom trvalého pobytu ani s pojmom bydlisko.

Odvolací súd zistil, že v písomnom vyhotovení napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa došlo k zrejmej nesprávosti, pretože v záhlaví uznesenia bol vynechaný, resp. nesprávne označený predmet konania vzhľadom na to, že navrhovateľka sa domáhala návrhom na začatie konania podaným 2.1.2015 rozhodnutia súdu o rozvode manželstva s odporcom, zverenia mal. F. na čas po rozvode do jej osobnej starostlivosti, určenia výživného pre maloletú od odporcu, pričom súd prvého stupňa v napadnutom uznesení uviedol ako predmet konania iba rozvod manželstva.

Podľa § 222 ods. 3 O.s.p. za podmienok § 164 O.s.p. môže odvolací súd nariadiť aj opravu napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 164 O.s.p. súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

V súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami odvolací súd nariadil opravu záhlavia napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.